

Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център – Община Габрово

Резултати от онлайн анкетно проучване „Какво мислиш за...“

5 - 12 клас

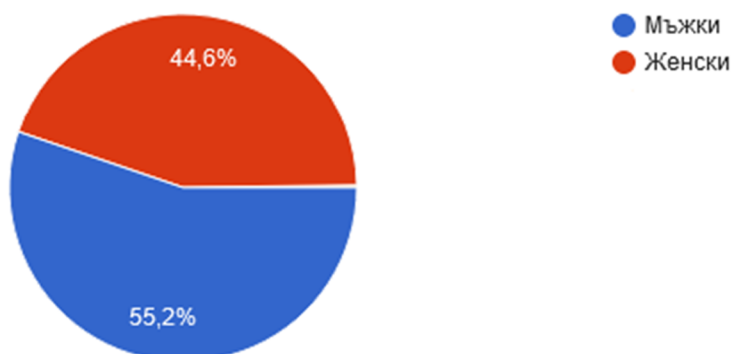
Употребата, притежанието и разпространението на психоактивните вещества подлежат на регламентация от българското законодателство. Предходни проучвания на месно ниво сочат, че марихуаната е най-популярната наркотична субстанция. Докато продължава разпространяването на различни митове за ефектите на канабиса и вредите, които той може да причини на човешкия организъм, през последната година друго вещество придоби огромна популярност и стана хегемон на пазара, поради широкото му приложение в бита и липсата на специален контрол върху продажбата и използването му. Това е райският газ. Поради тази причина Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център към Община Габрово проведе проучване сред учениците между 5 и 12 клас, за да проверят доколко те са запознати с естеството на модерните субстанции, които се употребяват и в каква степен последиците се подценяват. Анкетата включва въпроси засягащи вещества, за които се разпространява невярното твърдение, че са по-малко опасни или са толкова разпространени, че са станали част от всекидневието.

В проучването се включиха близо 1500 ученици от област Габрово, от които 55,2% момчета и 44,6% момичета. По-голямата част от респондентите са от град Габрово – 57,3%. От другите градове в областта са се включили по-малко ученици съответно град Севлиево – 32,7%, град Трявна – 8,8% и от град Дряново – 1,2%.

Може да се каже, че от всяка възраст има значителен дял анкетираните лица. Резултатите в анкетата обаче отразяват в по-висока степен мнението на по-големите ученици. С най-голям брой се отличават младежите между 14-15 години (над 30%) и 16-17 години (над 24%).

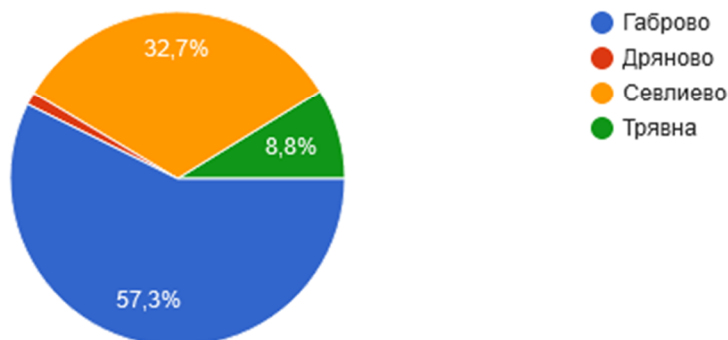
Моля, посочете Вашия пол:

1 455 отговора

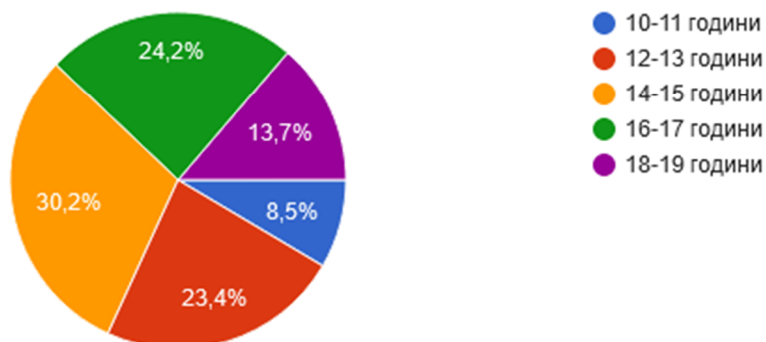
Моля, посочете града, в който живеете:

1 460 отговора

Моля, посочете Вашата Възраст:

1 460 отговора

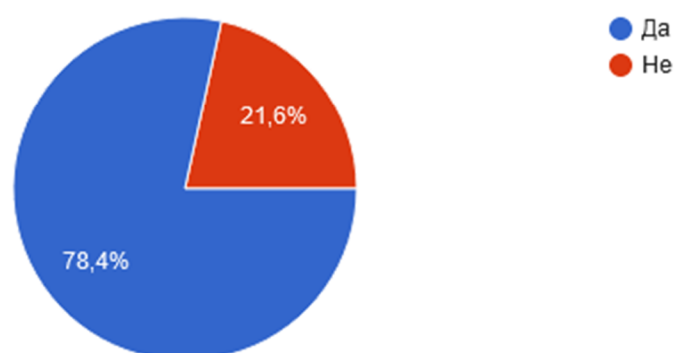

Според данните младежите определят нивото си на информираност по темата за психоактивните вещества и техните ефекти като доста високо, а повечето от тях разпознават тази практика като опасна и неблагоприятна за бъдещето на младите хора. 78,4% твърдят, че имат познания за видовете наркотични вещества, а още по-голяма част – 86,3% твърдят, че са запознати с ефектите от употребата. Тези резултати могат да обяснят защо близо 93% са категорични, че използването на въпросните субстанции може да бъде проблем за подрастващите и за тяхното развитие. Едва 4,7% признават, че са опитвали наркотик.

Допуска се, че този процент може да е по-висок, а респондентите да са отговорили социално желателно, поради страх, срам или това, че добре знаят колко нездравословно и рисково може да бъде използването на психоактивни вещества.

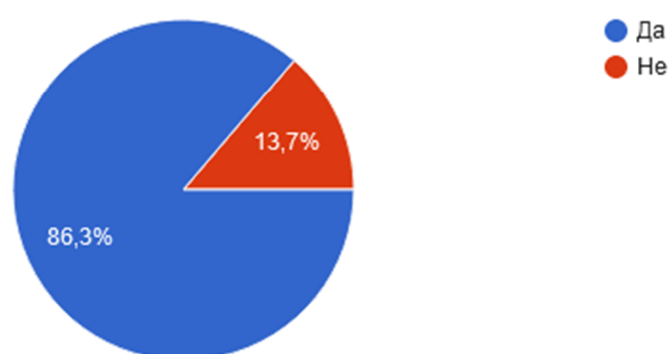
Информирани ли сте за видовете наркотични вещества?

1 463 отговора

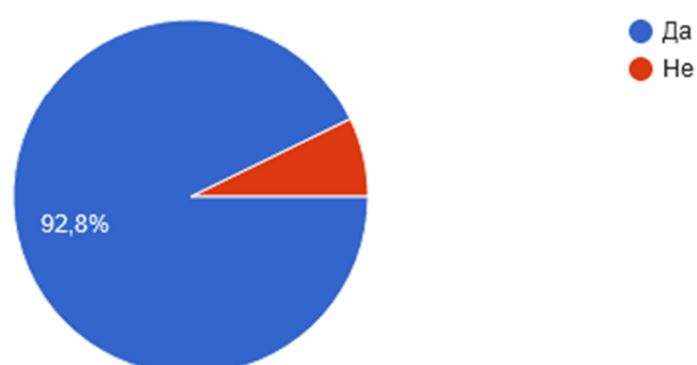
Информирани ли сте за ефектите от употребата на наркотични вещества?

1 463 отговора

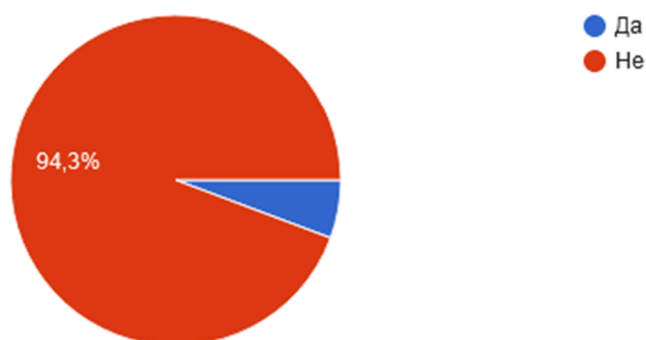
Според Вас употребата на наркотични вещества проблем ли е за развитието на младите хора?

1 456 отговора

Употребявате ли наркотични вещества?

1 462 отговора

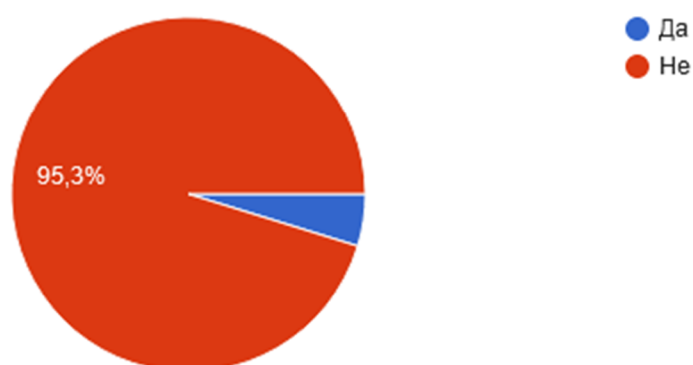

Марихуаната е най-разпространеното и най-употребявано наркотично вещество. Често то е приемано за природен продукт без никакви вредни ефекти. Все по-широката ѝ легализация в световен мащаб допълнително създава усещане, че употребата ѝ е безвредна. Това я превръща в нормална част от ежедневието и прикрива рисковете, които тя носи. Ето защо анкетата потърси отговор на редица въпроси, като дали младежите разпознават марихуаната като наркотик, употребяват ли я, познават ли особеностите на медицинската марихуана, одобряват ли свободната ѝ употреба и отпадането на законовата регламентация над разпространението ѝ.

Над 95% от анкетираните отговарят, че не употребяват марихуана. Близко 15% обаче са на мнение, че тя не е психоактивно вещество. Въпреки високия процент уверени младежи, които в първите въпроси твърдят, че са достатъчно информирани по темата, се оказва, че голяма част не знаят разликата между двете основни съставки на растението канабис, от което зависи и психоактивното му въздействие.

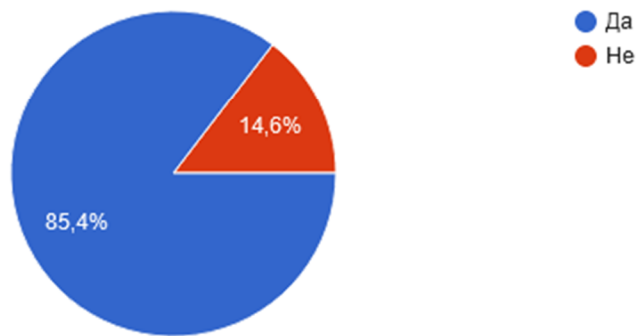
Употребявате ли марихуана?

1 461 отговора

Според Вас марихуаната наркотично вещество ли е?

1 456 отговора

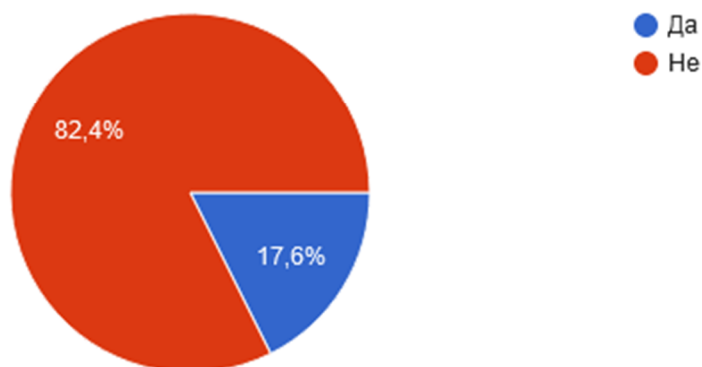
Над 82% признават, че не са запознати каква е разликата между тетрахидроканабинол (THC) и канабидиол (CBD).

Тетрахидроканабинолът (THC) е химичното съединение, което прави марихуаната психоактивна и води до промени в мозъка и работата на клетките.

Канабидиолът (CBD) от своя страна, се използва във фармацевтиката. От него се извлича масло, което има способност да обезболява и облекчава, защото потиска рецепторите за болка.

Знаете ли разликата между THC и CBD?

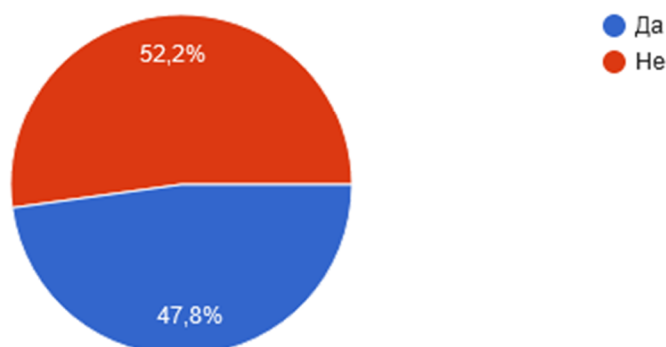
1 448 отговора

Важно е, всеки да знае, че медицинската марихуана, използвана като медикамент, не може да се приема чрез пушене. От данните личи, че не всички респонденти са се замисляли и близо 48% са на мнение, че няма проблем тя да се използва като цигара. Популярността на този мит вероятно може да се обясни с широко разпространените маркетингови стратегии за продажба на канабисовите продукти и промотирането на лечебните им ефекти с цел, те да бъдат по желани и да не се припознават като наркотични вещества, които носят риск.

Според Вас медицинската марихуана може ли да се пуши?

1 445 отговора

Тези тенденции правят марихуаната все по-достъпна, а употребата ѝ започва да се припознава като нормална практика в ежедневието. Законовата регламентация, под която разпространението ѝ подлежи в различните държави има огромно влияние. Редица страни декриминализираха статута на канабиса и улесниха достъпа до него без значение целите на употреба. Ето защо в общественото пространство се води дебат за легализацията му в България и дали това ще намали нивата на употреба или напротив. Повечето привърженици желаят медицинската марихуана да се използва свободно. За тази цел обаче трябва стриктно да се следи за лабораторно производство и да се повиши информираността на гражданите за разликите между тетраhydroканабинол (THC) и канабидиол (CBD).

Близо 50% от анкетираните обаче признават, че не могат да преценят какъв би бил резултата. Едва 13,9% са на мнение, че регламентираните ограничения правят веществото по-интересно и търсено, а свободният достъп до него ще намали нивата на употреба. Според близо 37% ефектът ще бъде обратен и марихуаната ще стане много по-използвана просто за преживяване на психоактивния ѝ ефект, поради вярването, че щом нещо е разрешено, то не е опасно и не крие никакви рискове.

Според Вас какви ще са ефектите, ако марихуаната бъде легализирана?

1 455 отговора

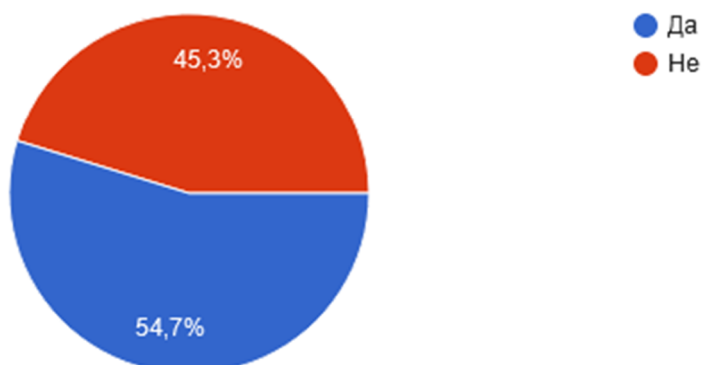
Пазарът търси все повече възможности за заобикаляне на закона и увеличаването на печалбата от продажбите на наркотични субстанции. Всяко вещество, което подлежи на законови санкции е ограничено и затруднява търговията с него. Ето защо инхалантите, които са достъпни и широко разпространени в бита и промишлеността, се превръщат в удобна стока за търговците на психоактивни вещества. Инхалантите са група психоактивни субстанции, които постъпват в организма през дихателните пътища, а безконтролното им използване може да бъде опасно за здравето. Такива са боите, лаковете, лепилата, разреждателите. Друга част, например райският газ, се използват в медицината като анестезия. Употребата извън лекарския контрол може да доведе до редица здравословни проблеми.

През последната година вдишването на райски газ от парти балони е изключителен хит в нощните заведения, а употребата, притежанието и разпространението не подлежат на законова регламентация, въпреки психоактивния характер на веществото. Ето защо проучването реши да провери до колко младежите припознават райския газ като психоактивно вещество.

Данните показват, че над 45% не разпознават тази субстанция като психоактивна. Това е доста висок дял и потвърждава тезата, че голяма част от младите хора не са запознати с произхода на райския газ. Вероятно поради свободния достъп до него и липсата на достатъчно информация, няма изградени нагласи, които да асоциират веществото като наркотично. Въпреки това, над 71% смятат, че използването му може да бъде вредно за здравето, когато се използва за забавление.

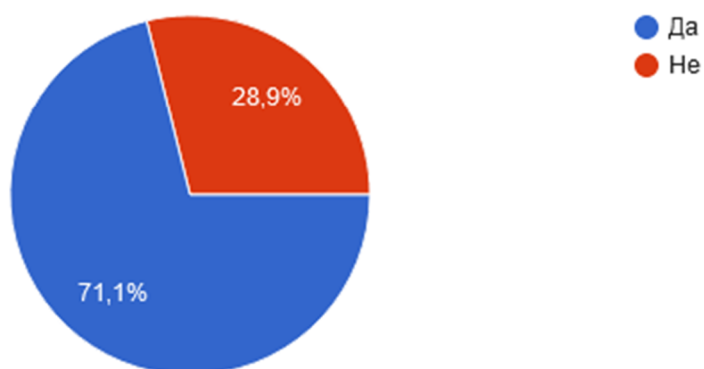
Според Вас райският газ наркотично вещество ли е?

1 455 отговора

Според Вас райският газ вреден ли е за здравето, когато се употребява за забавление?

1 451 отговора

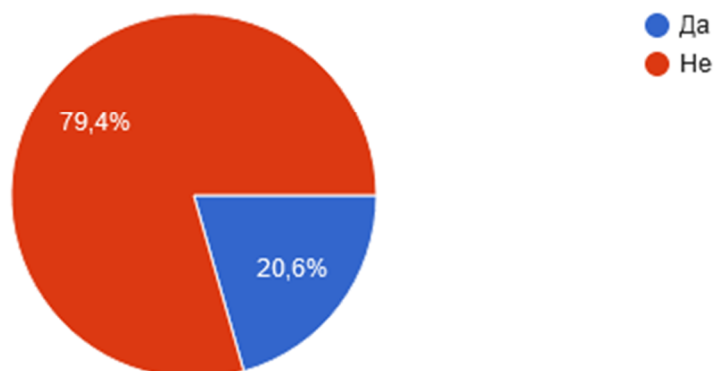

Едва 20,6% признават, че са дишали райски газ от балони, а над 77% твърдят, че не одобряват тази практика. Резултатите показват положителна тенденция, при която употребата на райски газ не достига високи стойности.

В нощните заведения обаче много често може да се наблюдава продажбата и използването на райски газ, така че тук остава валидна хипотезата, че е възможно резултатите да не са реални, а респондентите да не са били откровени в отговорите си.

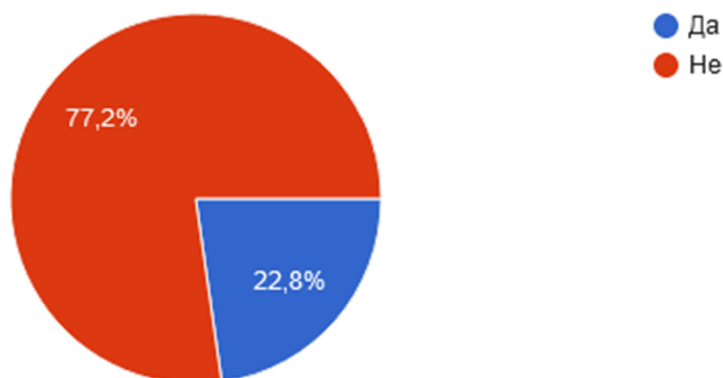
Дишали ли сте райски газ от балони?

1 462 отговора

Одобрявате ли дишането на райски газ от балони?

1 459 отговора

Тютюневите цигари също са психоактивен продукт, който е много разпространен и лесно достъпен. Въпреки, че те не повлияват нормалните възприятия за реалността и адекватното поведение, тютюневите цигари съдържат редица вредни вещества, които повлияват организма неблагоприятно, предизвикват зависимост и могат да бъдат причина за много заболявания и неразположения.

Пушенето на наргилета доби голяма популярност сред младежите през последните години. Появи се мит, че липсата на тютюн намалява негативните аспекти от употребата му, а използването му стана еталон за престиж и добър имидж в заведенията. Редица факти обаче опровергаха вярването, че наргилето е безобидно и не носи никакви рискове.

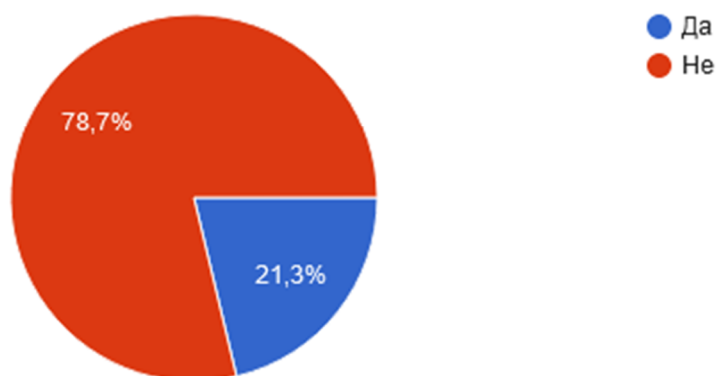
Друг модерен заместител на тютюна станаха електронните цигари. Те също бяха промотирани като по-здравословни и облекчаващи зависимото поведение. В търговската мрежа се появили различни видове и варианти, в които медиите и социалните среди въплътиха имиджови символи и еталони за престиж и висок статус в обществото. Този маркетингов трик и убеждението, че са далеч по-безвредни направили електронните варианти на цигарите и наргилетата много предпочитани.

Данните от проучването също доказват това. Те сочат, че близо 80% от респондентите не одобряват тютюнопушенето. Такъв е делът и на младежите, които

смятат, че употребата на електронни цигари е по-малко вредна. В сравнение с тютюневите цигари, електронните са одобрявани от по-голям процент млади хора. Въпреки това едва 20% признават, че пушат. От тях 8,4% пушат само електронни, а 12,5% употребяват и тютюневи.

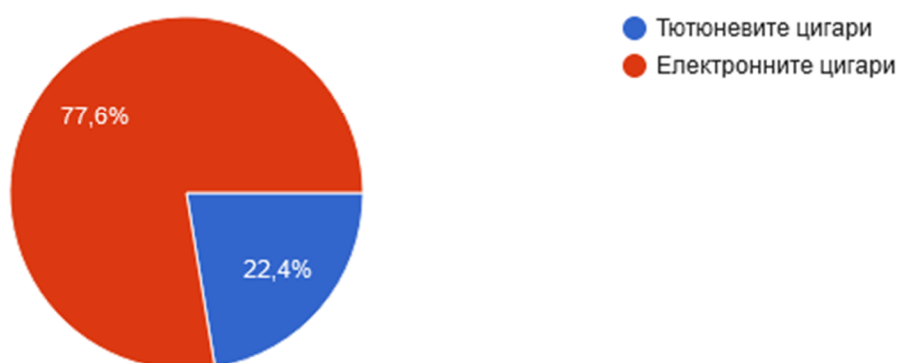
Одобрявате ли тютюнопушенето?

1 462 отговора

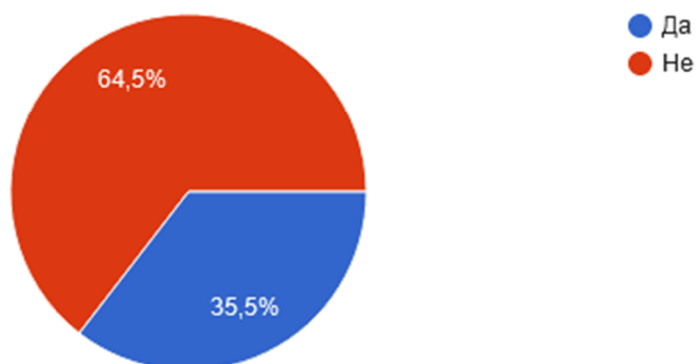
Според вас кое е по-малко вредно?

1 450 отговора

Одобрявате ли употребата на електронни цигари?

1 462 отговора

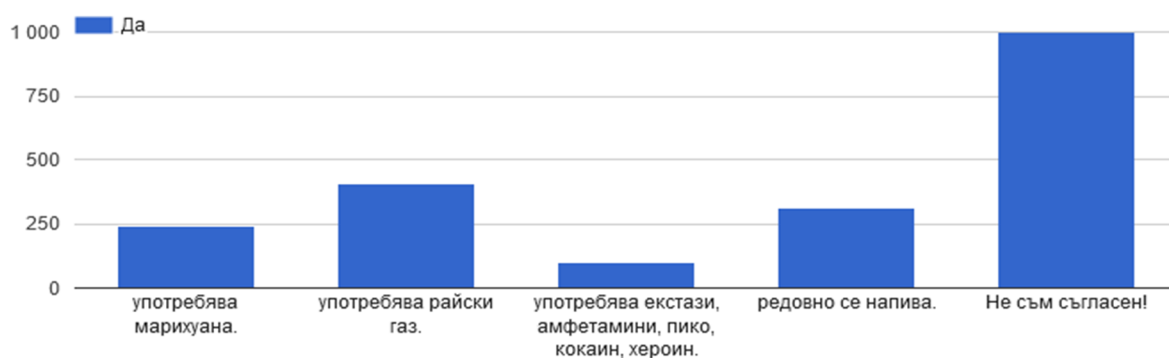
Вие употребявате ли електронни цигари/ iqos/ вейп и т.н?

1 461 отговора

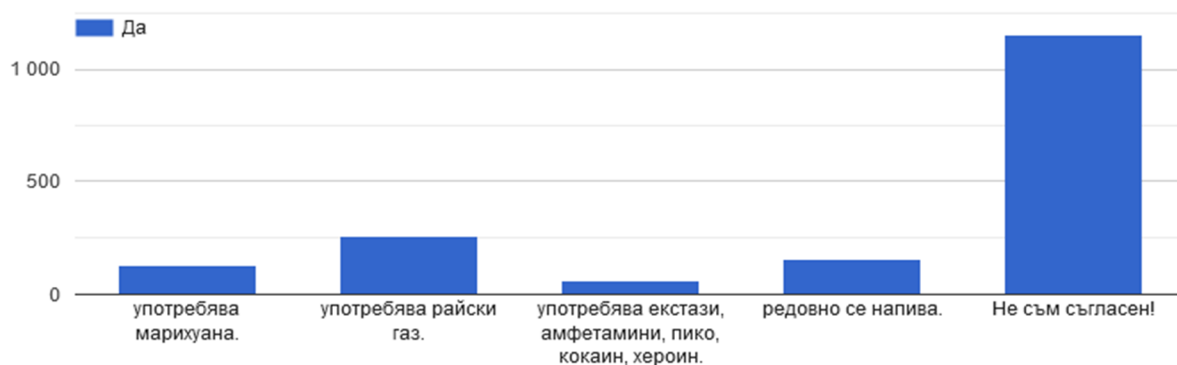

Проучването реши да потърси отговор и на въпросите относно нагласата на младежите към създаването на връзки и отношения с хора, които употребяват определени вещества. Графиките показват, че повечето респонденти не биха се сприятелили или сближили с човек, който използва психоактивни вещества. Към приятелите си анкетираните са малко по-толерантно отколкото към хората, с които биха имали по-близки отношения. Най - малък дял посочвания събира отговорът отнасящ се до наркотичните вещества, които се смятат за по-тежки и силни. Може да се каже, че тези резултати потвърждават преобладаването на негативна нагласа към наркотичните вещества от страна на младите хора.

Довършете твърдението според вашето мнение: Съгласен съм да бъда приятел с човек, който... (Може да посочите повече от един отговор)

Довършете твърдението според вашето мнение: Съгласен съм да бъда гадже с човек, който... (Може да посочите повече от един отговор)

Резултатите от анкетата отразяват нагласите на младите хора, до колкото техните отговори са откровени и не са социално желателни. Анализа показва, че интересът към психоактивните вещества по-скоро намалява и все повече младежи не одобряват използването им. Много от тях обаче се доверяват на митовите за безвредна употреба или се увличат от рекламния образ на продуктите в медиите, интернет, социалните мрежи. Това е индикатор за необходимост от провеждането на информационни кампании и разговори с учениците, които да ги насочват към размисъл и правилна преценка на всяко ново и набиращо популярност вещество, облечено в образ на легален и здравословен заместител, с цел по-високи приходи и печалби. Важно е младите хора да знаят, че употребата на всяко вещество може да бъде предпоставка за рисков поведение и проблеми, без значение дали произходът му е синтетичен или органичен. Днес всяка субстанция може да бъде преработена по всеки възможен начин, за да се засилят максимално ефектите ѝ и печалбите от нея.